

WSTĘP	1
1. PASOŻYTY I PASOŻYTNICTWO	3
Klasyfikacja pasożytów	4
Klasyfikacja ze względu na lokalizację	4
Klasyfikacja ze względu na czas spędzany na/w żywicielu	4
Klasyfikacja ze względu na specyficzność żywicielską	5
Klasyfikacja ze względu na liczbę żywicieli koniecznych do zamknięcia cyklu życiowego	5
Rodzaje żywicieli	6
Cykle życiowe pasożytów	7
Źródła i transmisja pasożytów	8
Działanie chorobotwórcze pasożytów – mechanizmy patogenetyczne	11
Przystosowania do pasożytnictwa	13
Adaptacje fizjologiczne	13
Adaptacje morfologiczne	14
Adaptacje behawioralne	15
2. DIAGNOSTYKA, LECZENIE I PROFILAKTYKA CHOROÓB PASOŻYTNICZYCH	17
Diagnostyka – wykrywanie pasożytów	17
Leki przeciwpasożytnicze	29
Leki przeciw pierwotniakom	29
Malaria	29
Tokso plazmoza	30
Trypanosomoza	30
Leiszmanioza	30
Trichomonoz (rzesistkowica)	30
Ameboza, giardioza, kryptosporydioza	30
Babeszjoza	31
Leki przeciw robaczycom	31
Leki stosowane przeciw tasiemcom	31
Leki stosowane przeciw przywrom	32
Leki stosowane przeciw nicieniom	33
Leki przeciw ektopasożytom (stawonogom) – do stosowania zewnętrznego	34
Świerzbowiec	34
Wszy	35
Nużeniec	36
Zasady zapobiegania chorobom inwazyjnym	37
Zasady zapobiegania malarii	38

3. PARAZYTOLOGIA SZCZEGÓŁOWA	41
Zasady tworzenia nazw chorób pasożytniczych	41
<i>Protista</i> – Pierwotniaki	43
<i>Giardia intestinalis</i> – ogoniastek jelitowy	44
<i>Trichomonas vaginalis</i> – rzesistek pochwowy	49
<i>Trichomonas tenax</i> – rzesistek policzkowy	52
<i>Trypanosoma brucei</i>	53
<i>Trypanosoma cruzi</i> – świdrowiec amerykański	56
<i>Leishmania</i> spp.	60
<i>Entamoeba histolytica</i> – pelzak czerwony	66
Pelzaki amfizoiczne – wolno żyjące	71
<i>Naegleria fowleri</i>	71
<i>Acanthamoeba</i> spp.	74
<i>Balamuthia mandrillaris</i>	76
<i>Balantidium coli</i> – szparkosz okrężnicy	77
<i>Cryptosporidium</i> spp.	80
<i>Plasmodium</i> spp.	84
<i>Toxoplasma gondii</i>	89
<i>Babesia</i> spp.	95
<i>Microsporidia</i> – mikrosporydia	98
Robaki pasożytnicze	102
<i>Platyhelminthes</i> – płazińce	102
<i>Trematoda</i> – przywry	103
<i>Fasciola hepatica</i> – motylca wątrobowa	105
<i>Fasciolopsis buski</i>	110
<i>Dicrocoelium dendriticum</i> – motyliczka wątrobowa	112
<i>Opisthorchis felineus</i> – przywra kocia	115
<i>Clonorchis sinensis</i> – przywra chińska	118
<i>Heterophyes heterophyes</i>	120
<i>Paragonimus westermani</i> – przywra płucna	122
<i>Schistosoma</i> spp.	126
<i>Trichobilharzia szidati</i>	134
<i>Cestoda</i> – tasiemce	137
<i>Diphyllobothrium latum</i> – bruzdogłowiec szeroki	142
<i>Taenia</i>	146
<i>Taenia saginata</i> – tasiemiec nieuzbrojony	147
<i>Taenia solium</i> – tasiemiec uzbrojony	150
Inne gatunki <i>Taenia</i>	155
<i>Hymenolepis nana</i> – tasiemiec karłowaty	155
<i>Hymenolepis diminuta</i> – tasiemiec szczurzy	159
<i>Dipylidium caninum</i> – tasiemiec psi	162
<i>Echinococcus</i>	165
<i>Echinococcus granulosus</i> – tasiemiec bąblowcowy	165
<i>Echinococcus multilocularis</i> – bąblowiec wielojamowy	171
Inne gatunki <i>Echinococcus</i>	173
<i>Nematoda</i> – nicienie	173
<i>Ascaris lumbricoides</i> – glista ludzka	174
<i>Trichuris trichiura</i> – włosogłówka ludzka	180
<i>Enterobius vermicularis</i> – owsik ludzki	184
Tegoryjce	188

<i>Strongyloides stercoralis</i> – wegorek jelitowy	194
<i>Trichinella spiralis</i> – włosień krety	198
<i>Anisakis simplex</i> – anisakis	204
<i>Dracunculus medinensis</i> – robak gwinejski	209
<i>Toxocara</i> spp.	213
Filarie	217
<i>Wuchereria bancrofti</i>	218
<i>Brugia malayi</i>	221
<i>Onchocerca volvulus</i>	224
<i>Mansonella ozzardi</i>	227
<i>Loa loa</i>	230
<i>Dirofilaria</i> spp.	232
Arthropoda – stawonogi	235
Arachnida – pajęczaki	235
<i>Argas reflexus</i> – obrzeżek gołębi	238
<i>Ixodes ricinus</i> – kleszcz pospolity	239
<i>Ixodes hexagonus</i> – kleszcz jeżowy	243
<i>Ixodes persulcatus</i> – kleszcz tajgowy	244
<i>Dermacentor reticulatus</i> – kleszcz łąkowy	244
<i>Rhipicephalus sanguineus</i> – kleszcz psi	244
<i>Sarcoptes scabiei</i> – świerzbowiec drażący	245
<i>Neotrombicula autumnalis</i> – śwedzik jesienny	249
<i>Demodex</i> spp.	250
Insecta – owady	252
<i>Pediculus humanus</i> – wesz ludzka	253
<i>Pthirus pubis</i> – wesz łonowa	257
<i>Cimex lectularius</i> – pluskwa domowa	260
<i>Pulex irritans</i> – pchła ludzka	262
<i>Ctenocephalides canis</i> – pchła psia	263
<i>Xenopsylla cheopis</i> – pchła szczurza	264
<i>Tunga penetrans</i> – pchła piaskowa	265
<i>Anopheles maculipennis</i> – komar widliszek	267
<i>Culex pipens</i> – komar kłujący	269
<i>Aedes aegypti</i> – komar doskwierz	271
<i>Phlebotomus papatasi</i> – ćmianka	272
<i>Simulium</i> – meszki	274
<i>Culicoides pulicaris</i> – kuczman	275
<i>Stomoxys calcitrans</i> – bolimuszka kleparka	275
<i>Glossina palpalis</i> – mucha tse-tse	276
Muszyce – myjozy	276
4. INNE ZAGADNIENIA PARAZYTOLOGII MEDYCZNEJ	280
Znaczenie medyczne stawonogów	280
Larwoterapia – biochirurgia	280
Pasożyty i wektory chorób transmisyjnych	281
Choroby przenoszone przez komary	283
Żółta gorączka	283
Denga	283
Chikungunya	284
Gorączka zika	284

Gorączka Zachodniego Nilu	285
Choroby przenoszone przez kleszcze	285
Kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych (KZM)	286
Borelioza z Lyme	287
Anaplazmoza granulocytarna	289
Erlichiozy	290
Erlichioza monocytarna	290
Neoerlichioza	291
Babeszjoza	292
Paraliż kleszczowy	292
Ochrona przed kleszczami	293
Prawidłowe usuwanie kleszczy	293
Stawonogi jadowite i alergogenne	294
Środowisko wodne jako źródło pasożytów	297
Woda jako bezpośrednie źródło pasożytów	298
Woda jako środowisko życia wektorów pasożytów	299
Ryby i owoce morza źródłem pasożytów	299
LITERATURA	303
POLECANE STRONY INTERNETOWE	304
SKOROWIDZ	305